

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvcvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2. Vtrum in eo fuerit fomes peccati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](#)

¶ Super Questionis
quintadecima Ar-
ticulum secundum.

ARTICVLVS II.

¶ Vtrum in Christo fuerit fomes peccati.

AD SECUNDVM sic procedit. **V**f qd in Christo fuerit fomes peccati. Ab eodem n. principio derivatur fomes peccati & passibilitas corporis sive mortalitas. Sex subtractione originalis iustitiae, per quam simul inferiores uires animae subdebat ratione, & corpus animae: sed in Christo fuit passibilitas corporis & mortalitas. ergo etiam in eo fuit fomes peccati.

¶ 2 Præt. Sicut Dam. * dicit in 3. li. Beneplacito diuinae voluntatis permittebat caro Christi pati & operari quæ propria a fide proprium est carni, ut concupiscat delectabilia sibi. Cum igitur nihil aliud sit fomes, quam concupiscentia, ut dicitur in glo. R. om. 7. uidetur quod in Christo fuerit fomes peccati.

¶ 3 Præt. Ratione fomitis peccati, caro concupiscit aduersus spiritum, ut dñ Gal. 5. Sed tanto spiritus ostenditur fortior & magis dignus corona, quanto magis superat hostem. Secundum illud 2. ad Tim. 2. Non coronabit nisi qui legitime certauerit. Christus autem habuit fortissimum, & uiatoriosissimum spiritum & maximam dignam corona, f. illud Apoc. 6. Data est ei corona, & exiuit uincens, ut uinceret. ut ergo qd in Christo maxime debuerit esse fomes peccati.

SED CONTRA est, qd dñ Matth. 1. Quod in ea natum est, de Spiritu sancto est: sed Spiritus sanctus excludit peccatum & inclinationem peccati, quæ importatur nomine fomitis. ergo in Christo non fuit fomes peccati.

RESPON. Dicendum, qd sicut supra dictum est, Christus perfectissime habuit gratiam & omnes uitutes. Virtus autem moralis, quæ est in rationali parte animæ, eam facit esse ratione subiectam, & tanto magis, quanto perfectior fuerit uirtus: sicut temperantia concupisibilis, & fortitudo, & manutendo irascibilem, ut in 2. parte dictum est. * ad rationem autem fomitis pertinet inclinatio sensualis appetitus in id, qd est contra rationem. Sic igitur patet, qd quanto uirtus in aliquo fuerit magis perfecta, tanto magis in eo debilitatur uis fomitis.

Cum igitur in Christo fuerit uirtus secundum perfectissimum gradum, cœquens est, qd in eo fomes peccati non fuerit, cum et iste defectus non sit ordinabilis ad fassitudinem: sed potius inclinat ad contraria satisfactionem, ergo non debuit afflui a Christo. Et patet sequela ex precedentibus.

SOccurrit hic dubium, quia secundum primam rationem, in litera allata, sequitur, quod non solum in Christo,

sed etiam in puris hominibus, puta,

Ioanne Baptista non fuerit fomes pecca-

ti, quia in ipso a prin-

cípio fuerunt uirtutes perfectæ: non fo-

lum in habitu, ut

sunt in pueris baptiza-

tis, sed in exerci-

tio, cum fuerit tan-

ta perfectionis, ut iusta-

appellatus sit,

ut dicit Gle., in uer-

lis ad satisfaciendū, sed potius inclinet ad contrariū satisfactioni.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod inferiores uires pertinentes ad sensibilem appetitum, naturaliter sunt obedibiles rationi: non autem uires corporales, uel humorum corporalium, uel etiā ipsius animæ vegetabilis, ut patet in 1. Eth. * Et ideo pfectio uirtutis, quæ est secundum rationem regiam, non excludit passibilitatem corporis, excludit autem somitem peccati: cuius ratio consistit in resistencia sensualis appetitus ad rationem.

BAD SECUNDUM dicendum, qd caro naturaliter concupisicit id, quod est sibi delectabile concupiscentia appetitus sensitui: sed caro hois, qui est animal rationale, hoc concupisicit secundum modum & ordinem rationis. & hoc modo caro Christi concupiscentia appetitus sensitui naturaliter appetebat escam & potū & omnia, & alia qua secundum reclam rationem appetuntur, ut patet per Damas. * in 3. li. Ex hoc autem non sequitur, quod in Christo fuerit fomes peccati, qui importat concupiscentiam delectabilium, præter ordinem rationis.

AD TERTIVM dicendum, qd fortitudo spiritus aliqualis ostendit, ex hoc qd resistit concupiscentia carnis sibi contrarianti: sed maior fortitudo spiritus ostendit, si per eius uirtutem totaliter caro comprimitur, ne contra spiritum concupiscere possit. & ideo hoc cōpetebat Christo, cuius spiritus summum fortitudinis gradum attigerat. Et licet non sustineret impugnationem interiorum ex parte fomitis, sustinuit tamen exteriorum impugnationem ex parte mundi & diaboli, quos superando uictoria coronam promeruit.

¶ 1 Super Questionis quindecima prima Articulum primum.

ARTICVLVS III.

¶ Vtrum in Christo fuerit ignorantia.

AD TERTIVM sic proceditur. **V**idetur quod in Christo fuerit ignorantia. Illud enim uere fuit in Christo, quod sibi competit secundum humanam naturam, licet ei non competat fecundum diuinam, sicut passio & mors: sed ignorantia conuenit Christo, secundum humanam naturam: dicit enim Damas. * in 3. lib. quod ignorantem & feruum assumpsit naturam. ergo ignorantia uere fuit in Christo.

¶ 2 Præt. Aliquis dñ ignorans per notitiam defectum: sed aliqua notitia defectus Christo: dicit n.

Tertia S. Thomæ.

bo, Iustitia, ubi scriptum est: Iustitia ante eum ambulabit.

¶ Ad hoc dicitur, quod differentia inter animam Christi & aliorum est, quod anima Christi est secundum quod erant animæ in ita innocentia, quantum ad Lib. 1. Eth. c. elongationem a peccato: anima vero relictorum quantumcumq; sanctificatorum in utero, in hac uita fuit sicut anima hominis, qui incidit in latrones, & non solum ipsiatus est gratuitis, sed uulneratus est in naturalibus. Et ideo in anima Christi secundum se sola naturalis inclinatio partis sensitivæ in bonum sibi consonum era per uirum subiectum perfectæ rationi, ut nulla fomitis ratio maneret in eo:

in alijs autem non solum est naturalis inclinatio partis sensitivæ in bonum sibi consonum, sed talis inclinatio est uulnerata. Et propterea non sufficit in aliis ad tollendum fomitem, perfectio uirtutis: sed speciali est opus gratia, sicut laudante, ut extinctus sit fomes peccati, qd soli beatus Virginis in hac uita concilium credimus. Non sequitur igitur ex proprio litera, quod perfectio uirtutis regulariter tollat fomitem, sed quod perfectio uirtutis in Christo inferi: in ipso, non sufficit fomitem.

¶ 3 Super Questionis quindecima prima Articulum secundum.

ARTICVLVS III.

¶ Vtrum in Christo fuerit ignorantia.

AD TERTIVM sic proceditur. **V**idetur quod in Christo fuerit ignorantia. Probatur, Sicut in Christo fuit plenitudo gratiae & virtutis, ita fuit plenitudo omnis scientie, ergo sicut prima plenitudo excludit formam peccati, ita secunda excludit ignorantiam, ergo in Christo non fuit ignorantia.

Evidetur quod in Christo fuit ignorantia. Probatur, Sicut in Christo fuit plenitudo gratiae & virtutis, ita fuit plenitudo omnis scientie, ergo sicut prima plenitudo excludit formam peccati, ita secunda excludit ignorantiam, ergo in Christo non fuit ignorantia.

Tertia S. Thomæ.

In